

Κύπρος: Η Ιερά Σύνοδος προσεύχεται για το περιβάλλον

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Κύπρου](#)

Εγκύκλιο για την ημέρα που γίνεται ειδική μνηία και προσευχή για το «περιβάλλον στοιχείο και την ευστάθεια πάσης της κτίσεως» εξέδωσε η Εκκλησία της Κύπρου. Στην Ελλάδα, η Εκκλησία μας έχει ορίσει αυτό να γίνεται με την Αρχή της Ινδίκτου, την 1η Σεπτεμβρίου. Ωστόσο, στην Κύπρο η Εκκλησία έχει καθιερώσει την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου να αναπέμπονται οι δεήσεις προς τον Θεό τόσο για προστασία όσο και για αποτροπή περιβαλλοντικών καταστροφών, οπότε αυτό το μήνυμα θα αναγνωσθεί την Κυριακή, 5 Σεπτεμβρίου.

Εξάλλου, όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο η θεολογία μας δεν θεωρεί το περιβάλλον ως ξένο σώμα ή αποκομμένο από το ζωντανό σώμα της Εκκλησίας, αλλά σώμα ζώντος Χριστού.

Διαβάστε την εγκύκλιο:

+ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β'

**ἐλέω Θεοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς
καὶ πάσης Κύπρου,**

**Παντὶ τῷ Χριστεπώνυμῳ Πληρώματι τῆς Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς
Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.**

Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ Θεολογία, ἀπέναντι στοῦ ὀξύτατο περιβαλλοντικοῦ πρόβλημα, δὲν μένει ποτὲ ἀσυγκίνητη καὶ ἀδιάφορη. Ἦδη, ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια, ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ὅρισε ὅπως, τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἀναπέμπονται δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν *«ὕπέρ τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς στοιχείου καὶ εὐσταθείας πάσης τῆς κτίσεως»*. Δηλαδή, γὰ νὰ μᾶς προστατεύει, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ διάφορα φυσικὰ καὶ ἀπρόβλεπτα φαινόμενα, ἀλλὰ γὰ νὰ μᾶς ἀποτρέπει ἀπὸ τίς καταστροφές, τίς ὁποῖες ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος προξενεῖ στοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος του.

Ἡ Θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν ἀντισταβάνεται τὸν ἀνθρώπινο πολιτισμὸ καὶ τὸ περιβάλλον στοιχείο του μακριὰ ἢ ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ ζωντανὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο εἶναι συγχρόνως καὶ *«Σῶμα ζῶντος Χριστοῦ»*. Αὐτὸ ποῦ οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, σὲ πλῆθος συγγραμμάτων τους ὑποστηρίζουν ἐμφαντικὰ, εἶναι ὅτι ὁλόκληρη ἡ δημιουργία *«ἐκτίσθη διὰ τὸν ἄνθρωπον»* καὶ *«ταῦτα πάντα, ἄνθρωπε διὰ σέ»*¹.

Ἀρχὴ ὧν εἶναι πῶς, ὁ ἄνθρωπος προήλθε ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ Αὐτὸν εἰκονίζει ἢ ὑπαρξή του. Τὸ χάρισμα τοῦ «κατ' εἰκόνα», ποῦ ἀποτελεῖ κοινὸ γινώρισμα ὧν τῶν ἀνθρώπων καὶ σημαίνει τὴν προίκα, τὴν ὁποία ἔλαβε ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς δημιουργίας του, ποτὲ δὲν χάνεται ἐντελῶς καὶ δὲν καταστρέφεται, ἀφοῦ *«εἰκὼν ἐστὶ τῆς ἀρρήτου δόξης Του, εἰ καὶ στίγματα φέρει πταισμάτων»*².

Ὡστόσο, ἡ ἁμαρτία τοῦ προπάτορος Ἀδάμ ἐγκαινίασε μία κατάσταση φθορᾶς καὶ θανάτου, ἀφοῦ, ἐξαιτίας τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνός, προσεβλήθη ὁλόκληρη ἡ ἀνθρώπινη φύση καὶ κατέστη ἄρρωστη· *«νενόσηκεν ἡ φύσις τῇ ἁμαρτίᾳ»*, *«ἡρώωστησεν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐν Ἀδὰμ»*³.

Σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου δὲν ὑποτάχθηκε μόνον ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ ἡ κτίσις ὁλόκληρη. Ὅμως, τελικὰ, κάθε μία ἀπὸ τίς συνέπειες τῆς πτώσεως χωριστὰ καὶ ὅλες μαζὶ αἱρονται καὶ καταργοῦνται μὲ τὸ σωτηριῶδες ἔργο τοῦ

¹ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ὁμιλία εἰς τὴν Γένεσιν* 6' τοῦ ἰδίου, *Ἐξηγήσεις εἰς τοὺς Ψαλμοὺς*, *Εἰς Ψαλμὸν Η'*, 6.

² Ἐκ τῶν νεκρωσίων Εὐλογηταρίων.

³ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, P.G. 74, 789.

†Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β΄

Χριστού. Ο άνθρωπος όφείλει νά άντικρίσει τόν κόσμο ώς δώρο τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν, γιά νά κατορθώσει, ώς «θεός κεκελευσμένος»⁴ καί συνάμα ιερέας τῆς κτίσεως, νά τόν προστατεύσει καί συγχρόνως νά τόν ἐπιστρέψει εὐχαριστικά καί δοξολογικά πρὸς Αὐτόν. Αὐτό τό εὐχαριστιακό, λειτουργικό καί άσκητικό ἦθος ἀπό τή μεριά τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἀπορρέει ἀπό τήν ὀρθή καί ἁρμονική σχέση μεταξύ Θεοῦ - ἀνθρώπου - κόσμου.

Οἱ τελευταῖες δεκαετίες μαρτυροῦν πῶς σέ συνάρτηση μέ τήν τάχιστα τεχνολογική ἀνέλιξή του, ὁ ἄνθρωπος, δυστυχῶς, ἔχασε τήν αἴσθηση τοῦ μέτρου, ξεπέρασε τὰ ὅρια του καί ἐνεργεί αὐθαίρετα ὡς ἐξουσιαστής καί καταπατητής τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Δέν ἀρκέστηκε στή χρήση. Προχώρησε στήν κατάχρηση. Παρατηρεῖται, ἔτσι, σήμερα ἕνας βιασμός τῆς φύσεως γιά ικανοποίηση ὄχι βασικῶν ἀναγκῶν, ἀλλά μιάς σειρᾶς ὀρεξεων καί ἐπιθυμιῶν τοῦ ἀνθρώπου, τίς ὁποῖες ἐνθαρρύνει ὁ τρόπος ζωῆς καί ἡ φιλοσοφία τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας.

Ἡ συνεχιζόμενη ὑπεράντληση πετρελαίων καί ἡ ὑπὲρ τὸ δέον ἐξόρυξη μετállων καί μεταλλευμάτων, ποῦ εἶναι μὴ ἀνανεώσιμα ὕλικά, θέτουν σέ κίνδυνο τήν ἐπιβίωση τῶν μελλοντικῶν γενεῶν. Ἡ ὑπέρμετρη ξύλευση καί ὁ ἔμπρησμός δασικῶν ἐκτάσεων, μέ σκοπὸ τήν οἰκονομική ἐκμετάλλευση τῶν νέων περιοχῶν, ὁδηγεῖ σέ διάβρωση τοῦ ἐδάφους καί σέ ὄξυνση τῶν προβλημάτων τῆς ἀνομβρίας στὸν πλανήτη μας. Καί ἀπὸ τήν ἄλλη, τὰ ἀποβλήτα τῶν ἀνεξέλεγκτων βιομηχανιῶν, οἱ ρύποι, ποῦ ἐκλύονται στήν ἀτμόσφαιρα, ὁδηγοῦν ὄχι μόνο στήν καταστροφή τῶν μνημείων τῶν προηγούμενων πολιτισμῶν, διὰ τῆς ὀξίνης βροχῆς, ἀλλὰ καί στήν ἐξαφάνιση πολλῶν ειδῶν, μέ τὴ μόλυνση τῶν ποταμῶν καί τῶν ὑπογείων ὑδάτων, καί στήν πρόκληση μέ τὴ διευρυνόμενη ὁπὴ τοῦ ὄζοντος, μέ τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου καί μέ τήν ἄλλη δηλητηρίαση τῆς ἀτμόσφαιρας, ποικίλων ἀσθενειῶν στὸν ἄνθρωπο.

Ἄν ἐπιμετρήσει κανεῖς καί τήν ἐπιβάρυνση τοῦ περιβάλλοντος, παρόλες τίς κοπιώδεις προσπάθειες τῆς Πολιτείας, μέ τήν καθημερινή ἀπόρριψη πλαστικῶν καί ἄλλων μὴ βιοαποικοδομοῦμενων ὑλικῶν, καθὼς καί τὸν κίνδυνο τῶν πυρηνικῶν ἀποβλήτων, καταλαβαίνει ὅτι ἡ κατάσταση τείνει νά γίνῃ ἀνεξέλεγκτη. Καί ἂν συνεχίσουμε μέ τοὺς ἴδιους ρυθμοὺς καί τὸν ἴδιο τρόπο ζωῆς, σύντομα θὰ καταβάλουμε τὸ τίμημα τῆς ἀλαζονείας μας, ποῦ θὰ εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ πλανήτη μας.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁ φυσικὸς κόσμος καί ἡ κτίσις ἐν γένει κατανοοῦνται μόνον ἐν Χριστῷ, διότι «ἐν αὐτῷ ἐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι καί δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ

⁴ Γρηγορίου Θεολόγου, Ρ.Γ. 36, 506.

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β΄

πάντα εἰς αὐτόν»⁵. Ἡ κτίσις, ὡς φυσικὸ περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου, μετέχει τόσο στὴν πτώση ὅσο καὶ στὸν ἀνακαινισμό του. Ὁ ἄνθρωπος βαδίζει πρὸς τὸν ἀνακαινισμό ἀπαραίτητα μέσα ἀπὸ τὴν κτίσι καὶ μαζὶ μὲ αὐτήν.

Ἡ ριζικὴ ἀντιμετώπιση τῆς σύγχρονης οἰκολογικῆς κρίσης δὲν μπορεῖ νὰ προέλθει παρὰ μόνο μέσα ἀπὸ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν υἱοθέτηση ἐνὸς εὐχαριστιακοῦ οἰκολογικοῦ ἥθους. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ ὁμοῦς αὕτὴ ἡ συμπαντικὴ - καθολικὴ μεταμόρφωση, ἀπαιτεῖται ἡ προσωπικὴ μας ἀλλαγὴ, ἡ ὁποία στὴ γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας μας ὀνομάζεται «μετάνοια»- καὶ ἀσφαλῶς ὄχι ἡ εὐκολὴ μετάθεσις τῆς εὐθύνης στοὺς ἄλλους, στὴν κοινωνία καὶ τελικὰ στὸ ἀπρόσωπο σύστημα. Καὶ πάλιν, ὁ ἀνακαινισμὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι μία ἔννοια ἀπόλυτα ἀτομικὴ καὶ ἀνθρωποκεντρικὴ. Εἶναι μία πραγματικότητα καθολικὴ, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὰ πάντα· «εἰ τις ἐν Χριστῷ, καὶνὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα»⁶.

Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, στὸ μέτρο ποὺ ἐγκαταλείπει τὸν ἐγωκεντρικὸ, τὸν αὐτόνομο καὶ τὸν κτητικὸ τρόπο ζωῆς, καθίσταται συμμετέχων, συνεργάτης καὶ συνδημιουργὸς τοῦ καινούριου -ἀναστάσιμου- πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖο ἐγκαινίασε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν Του.

Μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι ὅλοι κατανοεῖτε τὴν κρισιμότητα τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, ὅπως τοῦτο ἐξελισσεται ἐπικίνδυνα σήμερα, πιστεύουμε ὅτι ὁ καθένας θὰ ἀναθεωρήσει τὸν τρόπο σκέψεως καὶ ζωῆς του, προκειμένου νὰ διαφυλαχθεῖ τὸ θεῖο δῶρο τῆς φυσικῆς δημιουργίας. Εἶναι τοῦτο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ μία ἀπαραίτητη προϋπόθεσις, γιὰ νὰ μπορέσουμε τόσο ἐμεῖς, ὅσο καὶ οἱ μετὰ ἀπὸ μᾶς, νὰ ζήσουμε ἀσφαλῆς στὸν πλανήτη, ποὺ ἡ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ μᾶς δώρισε γιὰ κατοικία μας.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

† Οὐ Φείσας Χρυσοστόμος

Ἱεράρχης Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου,
5 Σεπτεμβρίου 2021.

ΣΗΜ.: Οἱ Αἰδεσιμώτατοι Ἐφημέριοι ἐντέλλονται ὅπως, ἀντὶ ἄλλου κηρύγματος, ἀναγνώσουν τὴν ἀνά χεῖρας Ἐγκύκλιό μας κατὰ τὴ θεία Λειτουργίαν, ποὺ τελεῖται σήμερα Κυριακῇ, 5 Σεπτεμβρίου 2021.

⁵ Κολ. 1, 16.

⁶ Β΄ Κορ. 5, 17.

ΛΕΗΣΙΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΗΜΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΥΣΤΑΘΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

Μετά τήν όπισθάμβωνον εύχην.

Απολυτίκιον. Ήχος δ΄. Ταχύ προκατάλαβε

Ό πάντα τῷ ρήματι παραγαγών ώς Θεός, καί νόμους ένθέμενος καί κυβερνών
άσφαλώς, πρός δόξαν Σου, Κύριε, άπτωτα διατήρει καί άλώβητα, Σώτερ,
άπαντα τά στοιχεΐα, τά τήν γήν συγκρατοῦντα, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, καί
σώσον τά σύμπαντα.

Ό Διάκονος

Έλέησον ήμάς, ό Θεός, κατά τό μέγα έλεός Σου, δεόμεθά Σου έπάκουσον καί
έλέησον.

(Ό χορός άντιφωνεΐ μεθ' έκάστην δέησιν τό Κύριε, έλέησον).

Έτι δεόμεθα ύπέρ τών εύσεβών καί όρθοδόξων χριστιανών.

Έτι δεόμεθα ύπέρ τοῦ πατρός καί Αρχιεπισκόπου ήμών καί πάσης
τῆς έν Χριστῷ ήμών άδελφότητος.

Έτι δεόμεθα ύπέρ τοῦ περιβάλλοντος ήμάς Στοιχείου, έπισκέψεως καί
προστασίας αὐτοῦ καί εύσταθείας πάσης τῆς Κτίσεως.

Ό Ίερεύς

Ότι έλεήμων καί φιάνθρωπος Θεός ύπάρχεις καί Σοί τήν δόξαν
ανάπέμπομεν τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Αγίῳ Πνεύματι, νῦν καί άεί καί εἰς
τούς αἰῶνας τών αἰώνων. Αμήν.

Ό Διάκονος

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν

Ό χορός

Κύριε, έλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς

Δέσποτα, Παντοκράτορ, ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀρρήτως σοφία κατ' ἀρχάς δημιουργήσας τὰ σύμπαντα· ὁ ἀνεκδιηγῆται ἀγαθωσύνη καὶ πλουσία προνοία διοικῶν αὐτὰ καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν κτισμάτων οἰκείαν τάξιν θέμενος· ὁ πλάσας κατ' εἰκόνα Σὴν τὸν ἄνθρωπον καὶ ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως θέμενος αὐτόν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτόν καὶ φυλάσσειν· Σὺ, Κύριε, πρόσδεξαι ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὰς ἱκετηρίους δεήσεις καὶ ρῦσαι τὴν κτίσιν Σου, τὴν ἡμῖν συστενάζουσιν καὶ συνωδίνουσιν, ἀπὸ τῶν ἐπαπειλούντων αὐτὴν κινδύνων. Ἀπάλλαξον, Κύριε, τὴν περιβάλλουσιν τὴν γῆν ἀτμόςφαιραν παντός μολυσμοῦ καὶ διαταραχῆς. Τὰς θαλάσσας, τοὺς ποταμούς καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν ὕδατα, ἅπερ ἀρχήθεν εἰς βροτῶν περιποίησιν παρήγαγες, διατήρησον ἀλώβητα ἐξ ἰοβόλων διαδόσεων, δι' ὧν θάνατος ἀπειλεῖται. Ἐπισκιάσον, τῇ θείᾳ Σου ἐνεργείᾳ, τὰ δασέα ὄρη, τὰ καρποφόρα ξύλα τοῦ πεδίου, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, τοὺς ἰχθύας, ἔρπετά καὶ πετεινά πτερωτά.

Παράσχου, Κύριε, τοῖς ἄρχουσιν καὶ τοῖς πλουσίοις τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, φρόνησιν τοῦ μὴ ἐνεργεῖν ἀσυνέτως, ὥστε φθοράν ἐπιφέρειν τῇ κτίσει Σου διὰ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν.

Πάντες ἐν ταπεινώσει ψυχῆς δεόμεθά Σου, Δέσποτα· ἀπάλλαξον πάσης βλάβης καὶ συντριβῆς χαλεπῆς τὴν γῆν, ἣν οἰκοῦμεν, καὶ περιχαράκωσον αὐτὴν τῇ δυναστείᾳ Σου. Δώρησαι πᾶσιν ἰλασμόν, σωτηρίαν καὶ θεῖον ἔλεος, πρεσβεΐαις τῆς Παναγίας Μητρός Σου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Σου. Ἀμήν.

Ὁ Χορός

Εἴη τό ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.